

Himmeävilla

Myrull

Eriophorum brachyantherum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Himmeävilla on löyhästi mätästävä ja rönsytön, 40–50 cm korkea sarakasveihin kuuluva suovilla. Sen hyvin kapeat lehdet ovat vartta lyhyemmät. Tyvitupet ovat harmahtavanruskeat. Suovillojen kukinto on tähkä, joita on yksi tai useita. Himmeävilla on yksitähkäinen. Tähkäsuomut ovat puikeat, lyhytsuippuiset, läpikuultamattomat ja kärjestä tummanvihreänharmaat. Kukinnan jälkeen tähkästä muodostuu pumpulimainen tupsu, jonka väri vaihtelee kellanvalkoisesta vaaleanharmaaseen. Himmeävillaa muistuttava tupasvilla on myös yksitähkäinen, mutta se on tiiviisti mätästävä ja sen tähkäsuomut ovat läpikuultavat.

Elinympäristö ja levinneisyys

Vaatelias himmeävilla kasvaa etenkin kalkkialueiden runsasravinteisten soiden reunamilla ja lähteisillä paikoilla. Kasvia esiintyy harvinaisena Suomen itä- ja pohjoisosissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Himmeävilla on taantunut kasvupaikkoja kuivattavien ojitusten ja metsän uudistamis- ja hoitotoimien takia. Ne uhkaavat lajia edelleen, etenkin maan keskiosissa, missä himmeävilla on suuresti taantunut. Noin puolet nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Himmeävillan kasvupaikka voidaan turvata jättämällä se ojitusten ulkopuolelle. Ojitettuja kasvupaikkoja voidaan kunnostaa tukkimalla ojia, jolloin vesitasapaino palautuu luonnontilaisemmaksi. Osa himmeävillan kasvupaikoista on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Uusitalo, A 2007. Kylien kaunokit, soiden sarat – Keski-Suomen uhanalaiset kasvit. Keski-Suomen ympäristökeskus, Jyväskylä. S. 38.

Kuva: Toni Amnell